

YANGI O'ZBEKISTONDA MAHALLANING ROLI

Qurbonova Feruza Qo'ziyevna
Osiyo xalqaro universiteti magistranti
fkurbonova804@gmail.com

Annotatsiya: Mazkur ilmiy maqolada Yangi O'zbekiston sharoitida mahalla institutining jamiyat va davlat boshqaruvidagi o'rni hamda roli ilmiy jihatdan tahlil qilinadi. Tadqiqotda mahallaning fuqarolik jamiyatini rivojlantirish, ijtimoiy barqarorlikni ta'minlash, aholi muammolarini joyida hal etishdagi funksional ahamiyati ochib berilgan. Shuningdek, mahalla institutining mustaqillikning yangi bosqichida huquqiy maqomi mustahkamlanishi, vakolatlarining kengayishi va ijtimoiy boshqaruv tizimidagi transformatsiyasi yoritilgan. Tadqiqot jarayonida tarixiy-tahliliy, tizimli va qiyosiy metodlardan foydalanildi. Maqola natijalari mahalla institutining Yangi O'zbekistonda samarali ijtimoiy institut sifatidagi ahamiyatini asoslashga xizmat qiladi.

Kalit so'zlar: Yangi O'zbekiston, mahalla, fuqarolik jamiyati, o'zini-o'zi boshqarish, ijtimoiy institut, davlat va jamiyat.

Kirish

Bugungi globallashuv sharoitida jamiyat barqarorligini ta'minlashda ijtimoiy institutlarning samarali faoliyati muhim ahamiyat kasb etadi. O'zbek jamiyatida bunday institutlardan eng muhimlaridan biri mahalla hisoblanadi. Mahalla asrlar davomida aholini ijtimoiy jihatdan birlashtiruvchi, o'zini-o'zi boshqarish, ijtimoiy yordam va ma'naviy tarbiya vazifalarini bajarib kelgan.

Yangi O'zbekiston taraqqiyotining ustuvor yo'nalishlaridan biri davlat boshqaruvida ochiqlik va fuqarolar ishtirokini kengaytirishdan iborat bo'lib, bu jarayonda mahalla institutining roli yanada ortib bormoqda. Ayniqsa, "inson qadri uchun" tamoyilining amalga oshirilishida mahalla davlat va jamiyat o'rtasidagi muhim bo'g'in sifatida namoyon bo'lmoqda.

Mazkur maqolaning maqsadi — Yangi O'zbekiston sharoitida mahalla institutining jamiyat taraqqiyotidagi o'rni va rolini ilmiy tahlil qilishdan iborat.

Asosiy qism

Tadqiqot jarayonida tarixiy-tahliliy, tizimli, mantiqiy va qiyosiy metodlardan foydalanildi. Shuningdek, normativ-huquqiy hujjatlar, ilmiy adabiyotlar va rasmiy manbalar tahlili asosida mahalla institutining zamonaviy funksiyalari o'rganildi.

Yangi O'zbekistonda mahalla institutining ijtimoiy ahamiyati (Results)

Yangi O‘zbekistonda mahalla fuqarolarning o‘zini-o‘zi boshqarish organi sifatida jamiyat hayotining barcha sohalarida faol ishtirok etmoqda. Mahalla orqali aholi ehtiyojlari aniqlanib, ijtimoiy muammolarni manzilli hal etish imkoniyati yaratilmoqda. Xususan, kam ta‘minlangan oilalarni qo‘llab-quvvatlash, bandlikni ta‘minlash, yoshlar va ayollar bilan ishlashda mahalla muhim mexanizmga aylandi.

So‘nggi yillarda mahalla institutining huquqiy maqomi mustahkamlanib, uning moddiy-texnik bazasi yaxshilandi. Mahalla raislari va maslahatchilarining mas‘uliyati oshirilib, ularning faoliyati natijadorlik mezonlari asosida baholanmoqda. Bu holat mahalla faoliyatining samaradorligini oshirishga xizmat qilmoqda.

Mahallaning davlat va jamiyat o‘rtasidagi ko‘prik sifatidagi roli

Yangi O‘zbekistonda mahalla “pastdan yuqoriga” boshqaruv tamoyilini amalga oshirishda muhim vosita bo‘lib xizmat qilmoqda. Aholining muammolari bevosita joylarda aniqlanib, tegishli davlat organlariga yetkazilmoqda. Bu esa davlat siyosatini manzilli va samarali amalga oshirish imkonini bermoqda.

Shuningdek, mahalla huquqbuzarliklarning oldini olish, ijtimoiy muhitni sog‘lomlashtirish, milliy qadriyatlar va an‘analarni asrashda muhim ijtimoiy institut sifatida faoliyat yuritmoqda. Natijada mahalla nafaqat boshqaruv, balki tarbiyaviy va ma‘naviy institut sifatida ham o‘z ahamiyatini oshirmoqda.

Xulosa

Tadqiqot natijalari shuni ko‘rsatadiki, Yangi O‘zbekistonda mahalla instituti jamiyat taraqqiyotining muhim tayanchiga aylanmoqda. Uning huquqiy maqomi mustahkamlanishi va funksional vakolatlarining kengayishi mahallani fuqarolik jamiyatini rivojlantirishning muhim bo‘g‘iniga aylantirdi.

Mahalla davlat va jamiyat o‘rtasidagi samarali aloqani ta‘minlab, ijtimoiy adolat, barqarorlik va aholi farovonligini oshirishga xizmat qilmoqda. Shu bois, mahalla institutining ilmiy asosda o‘rganilishi va takomillashtirilishi Yangi O‘zbekiston taraqqiyoti uchun muhim ahamiyatga ega.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Mirziyoyev Sh.M. Yangi O‘zbekiston strategiyasi. – Toshkent: O‘zbekiston, 2021.
2. Mirziyoyev Sh.M. Milliy taraqqiyot yo‘limizni qat’iyat bilan davom ettirib, yangi bosqichga ko‘taramiz. – Toshkent, 2017.
3. Karimov I.A. Yuksak ma‘naviyat – yengilmas kuch. – Toshkent: Ma‘naviyat, 2008.
4. Saidov A.X. Fuqarolik jamiyati va huquqiy davlat. – Toshkent: Adolat, 2010.

5. Abdurahmonov O. Mahalla instituti: tarix va zamonaviylik. – Toshkent: O‘zbekiston, 2018.

6. O‘zbekiston Respublikasi qonunlari va normativ-huquqiy hujjatlari (mahalla faoliyatiga oid).